

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : קיץ תשע"ח, 2018
היקף הבחינה : יחידת לימוד אחת לעולים
מספר שאלון : 882101

תיכונת
כמה עולים כיתה בחיים

ח י ב ו ר י ח י ד ה ל ע ו ל י ם

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון : בבחינה זו פרק אחד בלבד.
לפרק זה – 100 נקודות
- ג. חומר עזר : אין להשתמש בחומר עזר.
- ד. הוראות מיוחדות :
  1. התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטיות מן הנושא.
  2. חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.
  3. שימו לב : כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאי להצלחה בחיבור.
  4. החיבור יכתב על גב השאלון. לשאלון מצורפים נספח מבעים ודפי טיוטה!
- ה. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן :	פרטי מרכז ההשכלה :
מספר נבחן ברשימה :	שם :
שם נבחן :	קוד מוסד :
שם משפחה פרטי	מקום בחינה :
מס' ת"ז :	

בהצלחה!

שם המעריך :
ציון הבחינה :

במבחן זה ארבעה נושאים (1 – 4) כתבו חיבור על אחד מהם.
הקפידו לרשום בראש הדף את מספר הנושא.
הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.
כתבו על כל חלקי הנושא, והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור.
השתדלו לכתוב בהיקף של עמוד וחצי, לפחות. שימו לב להנחיות לכל נושא.

נושא 1 :

רכבים אוטונומיים בישראל

אנשים רבים טוענים, כי רכבים אוטונומיים נחשבים ל-"מהפכה" הבאה בחיינו. רכב אוטונומי מבוסס על פיתוחים טכנולוגיים חדשניים, ומטרתו היא חוויית נסיעה אופטימלית מכל הבחינות: יעילות, מהירות ובטיחות. כבר כיום, במכוניות רבות מותקנים אביזרים כמו מערכות בקרה, מצלמות וחיישנים, אשר מסייעים לנהג להבין את תנאי הדרך ולפעול בהתאם. אולם, אביזרים אלו לא "מחליפים" את הנהג, ועליו לעשות את כל פעולות הנהיגה. רמה גבוהה יותר של רכב אוטונומי כוללת "נהג אוטומטי", מצב שבו הרכב שולט במהירות הנהיגה בחלק מהדרך, אבל עדיין רוב פעולות הנהיגה נעשות על ידי הנהג. הרמה הגבוהה ביותר של רכב אוטונומי היא שליטה בכל שלבי הנסיעה, בעיקר בנסיעות פשוטות, כמו בכבישים מהירים.

משרד התחבורה משקיע ביצירת תשתיות מתקדמות כחלק מהמאבק בתאונות הדרכים, ובעיקר כדי לצמצם את מעורבות הגורם האנושי בתאונות, ועל מנת להגדיל את רמת הבטיחות בכבישי ישראל. אולם, יש הטוענים כי רכב אוטונומי לא יצמצם את מספר תאונות הדרכים, אלא יגדיל אותן, דווקא בגלל הגורם האנושי. רכבים אוטונומיים מצייתים לחוק, תמיד, זאת בניגוד לנהגים רבים בישראל אשר עוברים על החוק במהלך הנהיגה, כמו למשל במקרה של האצה ברמזור צהוב, או של עקיפה מסוכנת. דוגמות לכך אפשר לראות בארצות הברית, שבה החל התהליך של שילוב רכבים אוטונומיים. בקליפורניה רכבים אוטונומיים היו מעורבים עד כה בכ-40 תאונות דרכים. התאונה הקטלנית מכולן התרחשה השנה ובה נהרגה הולכת רגל, שחצתה את הכביש שלא במעבר חצייה, על ידי רכב אוטונומי.

כתבו חיבור טיעון, ובו הביעו את דעתכם, האם אתם בעד רכבים אוטונומיים בישראל או נגדם? הסבירו ונמקו את דבריכם (שני נימוקים), בכל נימוק הביאו דוגמה מחיי היום-יום.

נושא 2 :

קזינו באילת – בעד או נגד ?

בשנת 2016 יזם ביבי נתניהו דיון בכנסת, שעסק בתוכנית להקמת קזינו באילת. שר התיירות, יריב לוין, תומך בתוכנית זו, וטוען כי יש להקים מתחם תיירותי משולב, אשר כולל קזינו, בתי מלון, חנויות, ומסעדות, על מנת לשפר את המצב באילת, ולהפוך את העיר ליעד תיירותי מבוקש. מתחם תיירותי זה יתרום בצורה משמעותית מבחינה כלכלית ותיירותית, יגדיל את הכנסות המדינה, ייצור אלפי מקומות עבודה חדשים ויצמצם את התופעה של הימורים לא-חוקיים. דגם תיירותי זה הוכח כיעיל במדינות אחרות בעולם, כמו למשל בסינגפור או בפיליפינים. למרות זאת, יש מתנגדים רבים לתוכנית, אשר טוענים כי הקמת קזינו באילת תגרום לתופעות שליליות אחרות, כמו פגיעה בעסקים אחרים, סכנת ההתמכרות להימורים ועלייה ברמת הפשיעה.

כתבו חיבור והביעו את דעתכם בנושא, האם אתם תומכים בתוכנית להקמת קזינו באילת או מתנגדים לה? הביאו לפחות שני נימוקים בעד התוכנית או שני נימוקים נגד התוכנית. בכל נימוק הציגו דוגמה.

משלחות הנוער לפולין בעקבות "חוק השואה" - בעד ונגד

"חוק השואה" שאושר בפולין השנה, קובע כי אין להטיל על פולין אחריות בגין פשעים, שבוצעו במדינה במהלך השואה. חוק זה עורר תגובות חריפות ברחבי העולם, ובעיקר בקרב ניצולי שואה בישראל. על אף שהתקיימו דיונים דיפלומטיים עם נציגים פולנים, במהלכם הובהר כי חוק זה שנוי במחלוקת ואינו תואם את המציאות, ממשלת פולין אישרה את החוק.

חוק זה העלה שוב לדיון בישראל את נושא משלחות הנוער לפולין. משלחות הנוער לפולין נערכות במסגרת בית ספרית החל מאמצע שנות השישים, ובסבסוד חלקי של משרד החינוך. במסגרת המסע לפולין, התלמידים מבקרים במחנות השמדה בפולין, באושוויץ-בירקנאו, במיידנק ועוד. בנוסף, המסע לפולין כולל ביקורים בעיירות שבהן נרצחו יהודים על ידי פולנים, כמו למשל ידובנה וקייילציה. המתנגדים למסעות אלו טוענים, כי חוק השואה מעמיד את משלחות הנוער בפני סכנה של ביצוע עבירה פלילית במדינה זרה – שכן על פי החוק החדש הטלת אחריות על פולין בגין מעשי הזוועה, שבוצעו על אדמתה על ידי פולנים, היא עבירה פלילית. מעבר לכך, טוענים המתנגדים למשלחות הנוער, כי אפשר ללמוד על שואת יהודי פולין גם בישראל, במוזיאון "יד ושם" או במוזיאון "לוחמי הגטאות", ואין צורך משמעותי בנסיעה.

לעומת זאת, התומכים במשלחות הנוער לפולין מדגישים כי יש חשיבות גדולה מאוד למשלחות אלו, שכן מעבר לביקורים במחנות ההשמדה, במקרים רבים נעשים שיתופי פעולה עם בתי ספר מקומיים, אשר מפגישים בני-נוער פולנים וישראלים, ומקדמים דיונים אשר רלוונטיים לחיי בני הנוער כיום.

כתבו חיבור טיעון, ובו הביעו את דעתכם, האם אתם בעד משלחות הנוער לפולין או נגד המשלחות? הביאו לפחות שני נימוקים בעד המשלחות או שני נימוקים נגד המשלחות. בכל נימוק הציגו דוגמה.

נושא 4 :

רובוטים במקום מורים?

בשנים האחרונות חלו שינויים רבים בשיטות ההוראה בבתי הספר, ולטכנולוגיה יש תפקיד מרכזי בשינויים אלו. תוכנית חדשה ומיוחדת לשיפור איכות ההוראה בפינלנד משלבת מורים-רובוטים בבתי הספר היסודיים. מדובר בשני סוגים של רובוטים, אשר מלמדים מתמטיקה ושפות. הרובוטים מתאימים את רמת התכנים הנלמדים לרמת התלמידים, בהתאם לשאלות שלהם. כמו כן, הרובוט יכול להעביר למורים מידע על בעיות ועל קשיים של תלמידים, ותמיד יש להם סבלנות, לכל שאלה. הלמידה עם הרובוט היא למידה פעילה וחויייתית, שמעוררת את המוטיבציה של התלמידים. חלק מהמורים תומכים בתוכנית החדשנית, אולם חלק מהמורים מתנגדים לה. הם טוענים, שתלמידים, בעיקר בתי-ספר יסודיים, עלולים לגרום לבעיות משמעת שהרובוטים לא יכולים להתמודד איתן ולפתור אותן. בנוסף לכך, מורים אנושיים יכולים להעניק לתלמיד תמיכה רגשית ולהבין אותם, מה שרובוטים לא מסוגלים לעשות.

כתבו חיבור והביעו את דעתכם בנושא, האם אתם תומכים בתוכנית החינוכית החדשה, שבה רובוטים יחליפו מורים או מתנגדים לה? הביאו לפחות שני נימוקים בעד התוכנית החדשה או שני נימוקים נגד התוכנית. בכל נימוק הציגו דוגמה מחיי היום-יום.

נספח

לקראת הכתיבה - לפניכם דוגמאות לאוצר מילים ומבעים המתייחסים לכתיבת חיבור טיעון: תוכלו להיעזר בהם.

ביטויי פתיחה לדעה אישית:

לדעתי...

אני חושב ש...

אני סבור ש...

מקובל לחשוב ש...

אין ספק ש...

ביטויי פתיחה לטענת הנגד והפרכתה:

אומנם... אבל...

לעומת זאת יש הטוענים כי(מציגים דעה מנוגדת לדעתי)

אך אני סבור כי הם טועים משם ש.....

ביטויים לסיום:

לסיום, אני מציע ש....

מחווון לבדיקת טקסט טיעון

נקודות	פירוט	תבחין
	התאמה לסוגה – טיעון ושכנוע . זיהוי מהלך של טיעון בחיבור.	כללי (3 נק')
3 נק'		סכום רכיב כללי
	פתיחה : מעוררת עניין וציפיות, מכוונת וממוקדת, רלוונטית. גוף : סיום : סיום ההולם את הסוגה, סיום רלוונטי, המלצות, הרהור אישי.	מבנה (20 נק')
	לכידות וקישוריות – טקסט רציף ושימוש נכון ומגוון במילות הקישור .	
	ביצוע חלקי - חזרות מיותרות על אותה מילה או משפט/שימוש במאזכרים	
	ביצוע חלקי - סטייה מהנושא/ סתירות פנימיות בכתבה	
20 נק'		סכום רכיב המבנה
	הצגת הנושא - הצגת דעה מפורשת, ברורה ורלוונטית – ה"קול האישי" של כותב החיבור.	תוכן (40 נק')
	נימוקים – מתאימים ומשכנעים, ללא סתירות <u>דוגמות, הסברים וביסוסים</u> : פיתוח רעיונות תוך הבחנה בין עיקר לטפל בדרכים שונות : הדגמה, השוואה, מחקרים.	
	קשרים לוגיים בין רכיבי התוכן.	
	הצגת טענת הנגד והתייחסות אליה	
	הפרכת טענת הנגד	
	מסקנה	
40 נק'		סכום רכיב התוכן
	משלב הלשון - בינוני-גבוה. אוצר מילים עשיר ומגוון ; שימוש מושכל בלשון משכנעת.	לשון, מבע וסגנון (20 נק')
20 נק'		סכום רכיב לשון, מבע וסגנון
	מורפולוגיה ותחביר - צורות תקינות בשם ובפועל . תחביר תקין – ניסוחים ברורים של	תקינות (17 נק')

בהצלחה!

מאת: מרתה